

Datum

2026-09-07

Adress

Diarienummer

SBN-2026-605

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

Remiss från Landsbygds- och infrastrukturdepartementet - Promemorian Ändring av detaljplan, STK-2026-1081

Stadsbyggnadsnämnden föreslås besluta att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Stadsbyggnadsnämnden tillstyrker förslaget som kan förväntas leda till en mer effektiv samhällsbyggnadsprocess.

Yttrande

Stadsbyggnadsnämnden tillstyrker Boverkets förslag till ändring av plan- och bygglagstiftningen som, om det genomförs, kan förväntas leda till en mer effektiv samhällsbyggnadsprocess.

Att ändring av detaljplan ska göras genom att kommunen antar en ny detaljplan där samtliga bestämmelser tolkas om till nuvarande system medför att plantolkning och efterföljande processer förenklas, vilket är positivt. Att kommunen får möjlighet att överföra detaljplaner till dagens system för reglering av detaljplan genom s.k. omvandling är ett angeläget steg framåt i digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen.

Förslaget innebär en utvidgning av vad som är möjligt att pröva genom ändring av detaljplan, utan att markens lämplighet provas på nytt i de delar den nya planen bekräftar gällande planförhållanden. Stadsbyggnadsnämnden anser föreslagen utvidgning välavvägd då ändring även fortsättningsvis ska förhålla sig till planens ursprungliga syfte genom att en förutsättning är att den gällande planens syfte inte motverkas. Stadsbyggnadsnämnden instämmer med Boverkets uppfattning att ändring genom föreslagen utvidgning blir ett effektivare planeringsverktyg då detaljplaner lättare kan uppdateras i takt med samhällsutvecklingen.

Stadsbyggnadsnämnden vill framhålla behovet av vägledning från Boverket riktat mot kommunerna förutsatt att regeländringar införs i linje med förslaget. Tolknings- och bedömningsutrymmet som uppstår då gamla planer ska översättas till dagens system ska inte underskattas och såväl av effektivitetsskäl som ur rättssäkerhetssynpunkt är det viktigt att det är tydligt för kommuner och andra berörda aktörer vad som ryms inom omvandling av detaljplan och vad som i sammanhanget är en tillåten ändring.

Planbestämmelser som saknat lagstöd har av mark- och miljööverdomstolen bedömts ha rättslig verkan, då huvudregeln är att detaljplanen och dess bestämmelser är bindande. Förslagen i promemorian innebär att även reglering som saknar lagstöd är möjlig att överföra till den nya detaljplanen. Att samma regler gäller för både för reglering som fick bestämmas tidigare men som inte skulle få bestämmas med dagens regler och för så kallade olagliga planbestämmelser innebär enligt Boverket att en kommun inte behöver lägga omfattande resurser på att utreda dels vad som gällde när planen antogs, dels vilka konsekvenser som uppstår om reglering måste upphävas.

Stadsbyggnadsnämnden anser att frågan om olagliga planbestämmelsers rättsverkan inte bör lämnas till rättstillämpningen utan att det med hänsyn till behovet av rättssäkerhet och förutsägbarhet bör framgå av lagen vad som gäller. Med hänsyn till att utgångspunkten är att planbestämmelser ska ha lagstöd menar stadsbyggnadsnämnden att det finns skäl att utgå från att olagliga planbestämmelser inte ska tillämpas, och att förutsättningarna för införande av en bestämmelse i PBL med sådan innebörd bör utredas. Jämförelsevis framgår redan av 8 kap 4a § PBL att om en detaljplan innehåller s.k. särkrav avseende byggnadsverks tekniska egenskaper är dessa krav utan verkan.

Enligt förslaget krävs det inga generellt tillämpliga övergångsbestämmelser. När det gäller reformen som innebär en möjlighet att använda en förenklad prövning och ett förenklat förfarande anser Boverket att det inte krävs övergångsbestämmelser eftersom den är valbar av kommunen. Gällande reformen som tydliggör att en ändring i en detaljplan ska ske genom att en ny detaljplan antas anser Boverket inte heller att det krävs övergångsbestämmelser.

Stadsbyggnadsnämnden anser att övergångsbestämmelser behövs när det gäller reformen som tydliggör att en ändring i en detaljplan ska ske genom att en ny detaljplan antas för att pågående ärenden och mål hos kommuner, länsstyrelser och domstolar inte ska påverkas av förslaget.

Stadsbyggnadsnämnden har inga synpunkter på de justeringar av rättelsekaraktär som föreslås i plan- och byggförordningen.

ordförande

[Förnamn Efternamn]

sekreterare

[Förnamn Efternamn]

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]